

© César Font

REITERAT REI TARAT

DOSSIER DE PENSAMENT CRÍTIC

III lliure

TEMPORADA 24—25

INTRODUCCIÓ ALS DOSSIERS DE PENSAMENT CRÍTIC — 3

ABANS DE VENIR A VEURE L'ESPECTACLE — 5

LÈXIC RELACIONAT AMB L'ESPECTACLE — 7

ENTREVISTA A NAO ALBET — 14

PROPOSTES DE TREBALL — 16

INTRODUCCIÓ ALS DOSSIERS DE PENSAMENT CRÍTIC

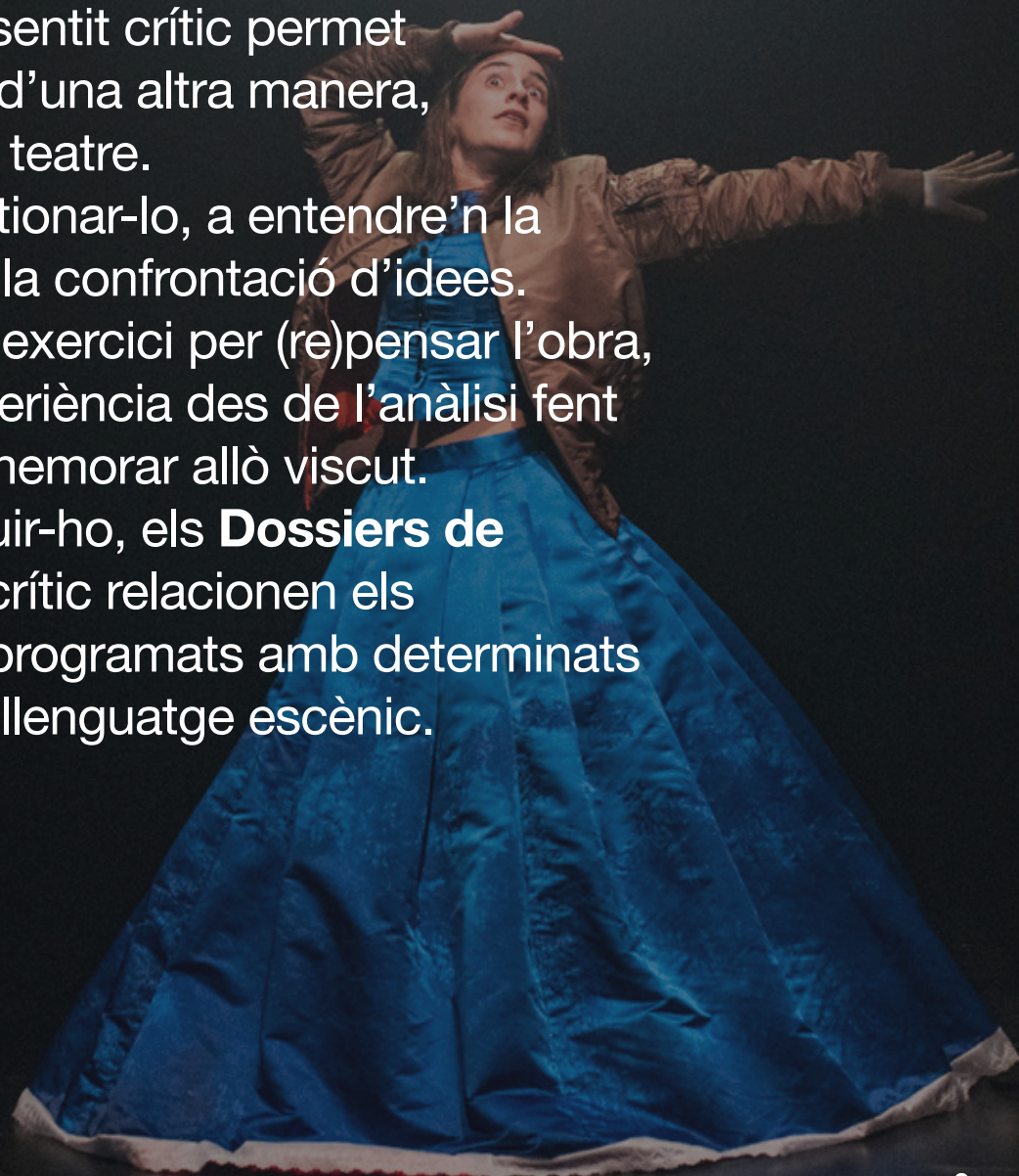
Els **Dossiers de pensament crític** són un material d'acompanyament que vol apropar la noció de la crítica als joves, no per formar crítics teatrals sinó perquè les eines que s'hi fan servir fomenten una actitud activa de l'espectador que ens sembla imprescindible d'incentivar.

Despertar el sentit crític permet mirar el món d'una altra manera, més enllà del teatre.

Ajuda a qüestionar-lo, a entendre'n la complexitat i la confrontació d'idees.

També és un exercici per (re)pensar l'obra, tornar a l'experiència des de l'anàlisi fent l'acció de recordar allò viscut.

Per aconseguir-ho, els **Dossiers de pensament** crític relacionen els espectacles programats amb determinats aspectes del llenguatge escènic.

© César Font

REITERAT REI TARAT

RESUM DE L'ARGUMENT

Reiterat Rei Tarat és una perversió de la descomposició que viuen tots els personatges de la tragèdia *El rei Lear* de William Shakespeare, concentrats, però, en els seus dos arquetips més contraposats i alhora estimats: Lear i Cordèlia. El rei-pare, que personalitza l'autoritat, i la filla petita, que connota obediència i sinceritat. És amb ells que s'origina el desequilibri de poders que dona lloc a la trama i amb ells s'acaba. Així que la filla es rebel·la contra l'ordre imposat i es reivindica amb personalitat, el pare comença a perdre els estrepes i acaba desautoritzat. És un viatge cap a la consciència de la mort, de la funció de la defunció, i és desgranat des de la retòrica que es precipita cap a la bogeria. Del seny a la folia. De la realitat a l'especulació.

Aquest *Reiterat Rei Tarat* emmiralla la bogeria desoladora de Lear amb el moment pertorbador que es viu en l'impàs viscut a l'adolescència. En una i altra situació, sembla que la percepció no encaixa amb la de la resta de la humanitat. L'enteniment no entén de disbarats. I el llenguatge mateix ho engloba tot: també la confusió.

TREBALL AMB L'ESPECTACLE

Amb aquest espectacle, volem aprofitar per treballar què és una adaptació d'un text clàssic, la figura de William Shakespeare i la llengua catalana, i també temes de l'obra com ara la veritat i la mentida, l'amor i l'adolescència. Per això trobareu en aquest dossier un recull de lèxic i de material relacionat específicament amb aquests i altres aspectes de l'espectacle, i un seguit de preguntes i propostes de treball perquè pugueu fer-ne reflexió i valoració amb l'alumnat, més enllà de la primera impressió –el *m'agrada/no m'agrada*.

AUTORIA

Jordi Oriol

DIRECCIÓ

Nao Albet

INTÈRPRETS

Lua Amat Fernández

i Jordi Oriol Canals

ESPAI ESCÈNIC I VESTUARI

Silvia Delagneau González

IL·LUMINACIÓ

David Bofarull Armengol

ESPAI SONOR

Carles Pedragosa Torres

COPRODUCCIÓ

Indi Gest i Teatre Lliure

AMB EL SUPORT DE

l'Institut Català d'Empreses Culturals (ICEC)

IDIOMA

En català

EDAT RECOMANADA

A partir de 12 anys

LLOC

Espai Lliure, Montjuïc

DURADA APROXIMADA

1 h. aprox.

ABANS DE VENIR A VEURE L'ESPECTACLE

Abans de venir a veure l'obra, us recomanem que reviseu les paraules del lèxic d'aquest dossier i treballeu les que considereu necessàries, és important ja que l'espectacle fa molts jocs de paraules i un ús molt ric de la llengua catalana.

D'altra banda, us recomanem que l'alumnat conegui l'argument bàsic d'*El rei Lear* de Shakespeare, tot i que *Reiterat Rei Tarat* n'és una versió molt lliure i no el trobareu en escena de manera completa. Us hem preparat alguns materials que us poden ajudar en aquesta preparació.

1. REI LIRÓ

És la peça audiovisual per a infants a partir de 10 anys que l'autor Jordi Oriol va fer durant el confinament, també a partir de l'obra *El rei Lear* de Shakespeare. Tot i que aquesta peça és audiovisual i imagina una posada en escena diferent de la de *Reiterat Rei Tarat*, pot ser una manera fàcil d'entendre les idees principals de l'obra o un punt de partida per explicar-ne l'argument.

En aquest enllaç podeu demanar l'enregistrament sota petició:
[Rei Liró - Clàssics per a criatures | l'arxiu lliure | Teatre Lliure](#)

Fes clic a "Accedir al material", omple el formulari i en 1-2 dies rebràs un enllaç per visionar-lo.

2. ARGUMENT D'EL REI LEAR

En la pàgina següent teniu un resum de l'argument sencer d'*El rei Lear*. El dia de la funció donarem a cada alumne/a un fanzín que la companyia ha preparat relacionat amb aquest argument i amb *El rei Lear*. El fanzín inclou un joc amb els personatges de l'obra com a material complementari!

EL REI LEAR

El rei Lear parteix el regne en tres per repartir-lo entre les seves filles sota el criteri: "quant m'estimeu?". Les dues germanes més grans, Goneril i Regan, responen paraules d'estíma exagerada, pura retòrica; després, Cordèlia, la petita i preferida del pare, contesta "res", es nega a un ús ficcional i hipòcrita de les paraules i insisteix que l'estíma com una filla a un pare. Lear, insatisfet amb aquesta última resposta, arranca en còlera, la deshereta i l'expulsa. El mateix càstig rep Kent, cavaller del seguici del rei, quan surt en defensa de Cordèlia: veu la seva sinceritat. Cordèlia marxa amb el rei de França, que valora més la bondat que l'herència, i li promet matrimoni. Poc després, el fidel Kent torna, afaïtat i disfressat de criat, per servir Lear sota l'anonimat.

Paral·lelament, Edmund, fill il·legítim del comte de Gloucester, engega una conspiració en contra del seu germà Edgard, el fill legítim. Ensenya al pare compartit una carta firmada per Edgard, però del puny d'Edmund, on li proposa conspirar en contra del pare. Per corroborar la mentida, li ensenya una ferida que suposadament li ha fet el germà, però, de nou, és fruit del seu propi puny. Tal com Edmund planejava, Gloucester el creu i ordena empresonar Edgard, que, tan bon punt se n'assabenta, fuig.

Després, el rei Lear viu al palau de Goneril i el seu marit, Albany. L'amfitriona està disgustada amb el seu pare, que demana massa serveis. Davant l'ordre de moderació, el rei prefereix marxar, ofès, a buscar l'altra filla. Al segon palau, es troba la porta tancada. Se li planteja la mateixa qüestió: si ja no és rei, que renunciï als serveis de rei. Lear és expulsat i es troba a la intempèrie una nit d'una tempesta violenta. En un moment determinat, deixa de reconèixer la gent que l'envolta i a si mateix, va entrant en la bogeria. Ell i el seu seguici s'aixopluguen en una cabanya abandonada, allà hi troben Edgard, despullat i brut, que es fa el boig sota el nom de Tom per mantenir-se d'incògnit.

Mentrestant, a palau Gloucester explica a Edmund que ha rebut una carta de Cordèlia on confessa conèixer els fets i que, en resposta, envia un exèrcit de venjança. El pare també li confessa que pensa incomplir les ordres de la monarca fent entrar Lear d'amagat al palau, almenys durant la nit. Aquestes dues notícies serveixen a Edmund per, delatant el pare, guanyar-se la confiança de Goneril i Regan.

Quan detenen i lliquen Gloucester condemnat per traïció, descobreix el muntatge d'Edmund en contra d'Edgard. Tot seguit, Cornwall executa l'ordre de tortura, però el vell s'escapa gràcies a un criat que se'n compadeix i mata l'atacant.

Gloucester ha quedat cec. En la fugida es troba Edgard-Tom, a qui el pare rep com a un desconegut. Ell el guiarà. De camí, Gloucester pensa que es va a suïcidar, creu que es precipita al buit, però Edgard-Tom l'ha enganyat per mantenir-lo en vida, només es troba en un petit desnivell. Ho resol com un miracle i segueixen la ruta. Seguidament, es troben Lear embogit, que va fugir de la cabana la nit tempestuosa quan van arribar rumors d'una conspiració en contra seu. Se'n va cap a Dover, on resideix la seva filla Cordèlia amb l'exèrcit. Ara caminaran junts.

En aquest temps, a palau, Goneril i Albany han declarat que tenen morals contradictòries, el marit condemna les ordres de la muller. Ella s'entén més amb Edmund, amb qui comparteix plans. Aleshores, li declara epistolament el seu interès romàntic en una proposta de conspirar junts en contra del marit. La carta acabarà en mans de Regan a qui, ara vídua, també li interessa Edmund. Ell no es decideix sobre quina prefereix, és a dir, no sap quina ajudarà més els seus interessos. Així, engega una enemistat entre les germanes. D'altra banda, Regan ordena al seu criat Oswald, amb promeses d'ascensió social, que assassini Gloucester.

Oswald ataca a Gloucester, però Edgard-Tom el mata. Prenen de l'home mort la carta de Goneril per a Edmund, i així descobreixen la conspiració en contra d'Albany. Aleshores, d'una banda, Lear, mira d'evitar trobar-se amb la seva filla Cordèlia per vergonya. Acaben coincidint i reconciliant-se. De l'altra, Edgard entra a palau d'incògnit per lliurar a Albany la carta interceptada que delata la conspiració de la seva dona en contra seu.

Les tropes de tots dos bàndols s'enfronten i fan la guerra Cordèlia, Lear, Kent, Edgar i Gloucester en contra d'Edmund, Goneril, Regan i Albany. Aquest últim grup surt victoriós, amb Cordèlia i Lear presoners. Mentre Albany demana jutjar la seva traïdoria legalment, Edmund ordena d'amagat la seva execució. La sort canvia de bàndol quan arriba Edgard per, revelant la seva identitat, ferir el seu germà. Mentrestant, les dues germanes han mort, Goneril ha enverinat Regan i aquesta l'ha apunyalada. També, Kent revela la seva identitat. Un cop Edmund assumeix la derrota, confessa l'ordre d'assassinar els presoners, però ja és massa tard per a Cordèlia que ha estat penjada simulant un suïcidi. Finalment, Lear és viu encara i mor de pena portant en braços el cadàver de la seva filla.

**LÈXIC RELACIONAT
AMB L'ESPECTACLE**

ADAPTACIÓ

Reiterat Rei Tarat és una versió lliure, una adaptació, de l'obra de teatre *El rei Lear* de William Shakespeare.

Una *adaptació* és el resultat de l'acció i l'efecte d'ajustar una cosa a una altra, de modificar una obra científica, literària, musical, etc. Adaptar una obra de teatre clàssic al context teatral significa adequar els elements perquè transmeti un missatge d'acord amb el moment present en què viu immers el públic. En adaptar no necessites mantenir tots els elements de les obres, pots modificar la parla dels personatges, el vestuari, les referències històriques, fins i tot pots modificar el final de l'obra, treure parts que no funcionen o que ja no diguin res a l'espectador actual.

ADOLESCÈNCIA

L'*adolescència* és el desenvolupament físic i psicològic humà, l'estadi de transició entre la infància i l'edat adulta. Cal distingir entre pubertat i adolescència. L'adolescència és en realitat un concepte social construït quan la pubertat, marcada pels canvis hormonals, queda trastocada també per la imatge, les pressions comercials, la publicitat... Quan es té temps de pensar, és que s'és adolescent.

L'adolescent és una persona que ja no és un infant, però que encara no és prou madura per ser considerada adulta. La durada de l'adolescència és molt variable segons les fonts i opinions mèdiques, científiques i psicològiques. Generalment s'emmarca entre els 12 o 13 anys i fins als 18 o 19, tot i que es pot allargar fins als 22 o 23 anys perquè no és homogènia, és parcel·lada en dominis i cada persona la passa a diferent ritme.

És una època de canvis, físics, psicològics i hormonals, de reorganització de les vivències acumulades fins al moment, de turbulències, d'incerteses, de descoberta, de construcció de la pròpia identitat i de descobriment de l'autonomia individual. També es comencen a desenvolupar les emocions relacionades amb l'amor.

A l'adolescència, es compliquen les relacions entre pares i fills. Els fills necessiten construir la seva identitat rebel·lant-se amb els pares. Segons el psicòleg Jaume Funes, autor del llibre *Estima'm quan menys m'ho mereixo perquè és quan més ho necessito*, "la dificultat més gran de fons és que els adults no acceptem que hem crescut i ens hem fet grans. Tenir a casa una persona que et posa en contradicció contínuament et posa en crisi, crea un conflicte perquè el que tu penses ja veus que no serveix".

Un altre aspecte important és que, a diferència del que passa amb els infants, a l'adolescència, a mesura que augmenta l'edat s'incrementa la mortalitat. La primera causa de mort externa en aquesta edat és el suïcidi, però, tal com diu l'Organització Mundial de la Salut, el suïcidi és 100% previsible i, per tant, amb una bona inversió pública es podria reduir.

CEGUESA

La *ceguesa* és una discapacitat física que consisteix en la pèrdua total o parcial del sentit de la vista.

A l'obra *El rei Lear*, al personatge de Gloucester li buiden els ulls després d'haver intentat ajudar Lear i es queda cec. Un cop cec, vol suïcidar-se llançant-se per un penya-segat, però el seu fill Edgar (disfressat de Tom) el condueix en realitat davant d'un petit desnivell i així el salva. La ceguesa és un tema recurrent en la literatura dramàtica, ja des de la tragèdia grega *Èdip rei* de Sòfocles, perquè s'associa a un procés d'autoconeixement i, fins i tot, en temps antics es veien les persones cegues com a oracles o savis, potser perquè de vegades qui no hi veu sembla que hi vegi més que els altres. D'altra banda, també parlem de ceguesa quan fas les coses sense pensar a causa d'una passió molt forta, i per això es diu que l'amor encega les persones.

L'escena de Gloucester cec davant del penya-segat, per a Jordi Oriol, autor de *Reiterat Rei Tarat*, resumeix la convenció teatral i la frontera entre la veritat i la ficció teatral.

ESTIMAR

El verb estimar prové del llatí *aestimare*, que significa *fixar el valor* d'alguna cosa.

En català, la paraula estimar té dos significats diferents però que tenen aquest mateix origen, la qual cosa que ens convida a reflexionar sobre la idea d'estimar en la nostra cultura. *Estimar* és sentir molt d'afecte, molt d'amor per algú o per alguna cosa. I estimar també és calcular el preu i el valor d'una cosa a partir d'algunes dades.

La idea d'estimar i l'amor són uns dels temes de *Reiterat Rei Tarat*, ja que una de les escenes més importants i conegudes d'*El rei Lear* és a l'inici, quan Lear demana a les seves tres filles quant l'estimen per poder dividir el seu regne entre elles segons la mesura del seu amor.

FOLLIA

Es diu que *El rei Lear* tracta de la *follia*, i per això també és un dels temes principals de *Reiterat Rei Tarat*. La follia és com s'anomena un determinat comportament que se surt de les normes socials establertes, causat per un desequilibri mental que porta les persones que el pateixen a fer accions fora del funcionament lògic de la raó, i que s'identifiquen com a actes estranys. Algunes paraules sinònimes de *follia* són *bogeria*, *deliri*, *demència* o *pertorbació*. Actualment, hi ha molts diagnòstics diferents de salut mental relacionats amb aquest trastorn.

INDIGENT

La paraula prové de llatí *indigens*, *indigentis*, formada pel prefix *indu-/ind-* (a l'interior) i el verb *egere* (estar necessitat). És la persona que no ingressa prou diners per cobrir la cistella bàsica d'aliments, roba, habitatge, transport, etc.

METATEATRE

És una obra de teatre dins d'una altra obra de teatre, o una obra de teatre que tracta del teatre en general. És a dir, el seu tema principal és el teatre i, per tant, parla d'ella mateixa, s'*autorepresenta*.

William Shakespeare és un dels primers dramaturgs que introdueix aquesta idea, ja que va molt lligada a una concepció barroca del món segons la qual "tot el món és un escenari i els humans no són més que actors". L'exemple més clar el tenim a *Hamlet*, quan el príncep dona indicacions a un grup d'actors per interpretar una obra de teatre que ha escrit ell mateix. Perquè una obra sigui metateatral no cal que hi hagi una obra de teatre dins d'una altra, n'hi ha prou que la realitat aparegui teatralitzada, que faci la metàfora de la vida com a teatre, la vida com a escenari. Així, es difumina la frontera entre obra i vida.

L'adaptació *Reiterat Rei Tarat* a partir d'*El rei Lear* diem que és una obra metateatral perquè juga amb els conceptes de realitat i ficció. Això es veu clarament en tots dos personatges: ella es presenta com un personatge conscient d'estar fent teatre, per això hi ha moments que fins i tot parla amb els tècnics del teatre, i en canvi ell defensa ser real.

MÍMICA

Art o tècnica de retratar un personatge, un estat d'ànim, una idea o narració mitjançant gestos i moviments corporals, és a dir, sense paraules. És sinònim de la paraula *pantomima*, que ve del grec *panto* que significa *tot* i *mimo* significa *imitació*. L'interpret que fa servir la mímica és el mim. El mim més famós del segle xx va ser Marcel Marceau (1923-2007) que va deixar sense paraules milers d'admiradors!

PARAULA

Paraula és un mot amb diversos significats. El més comú la defineix com un so o un conjunt de sons que tenen significat i que serveixen per expressar un pensament. En els escrits, les paraules van separades per espais en blanc.

Una altra interpretació del mot *paraula* té relació amb l'acte de fer una promesa: quan algú dona la seva paraula que farà una cosa, és que la farà amb tota seguretat. Sovint es diu que algú ha donat la *paraula d'honor*.

I per últim, també la fem servir per parlar de la capacitat que tenim les persones d'expressar els nostres pensaments parlant. Si algú té *facilitat de paraula* és que sap parlar molt bé.

A l'espectacle *Reiterat Rei Tarat*, la paraula és molt important ja que el discurs dels personatges està trammat a partir de jocs de paraules: s'utilitza com a eina principal per separar la realitat de la ficció i es defineix, dins de la trama, com a mitjà per obtenir poder.

PERDONAR

Deixar passar sense càstig una falta. Quan perdonem algú que ens ha molestat, és que no ens enfadem amb ell i fem com si no hagués passat res. Els pares sovint perdonen les malifetes dels seus fills. Es fa servir també per a demanar excuses o demanar alguna cosa “perdoni que arribi tan tard”.

REITERACIÓ

La *reiteració* és el fet de repetir, de tornar a fer o a dir.

Quan volem deixar clar, reafirmar o insistir en alguna cosa, fem servir la reiteració.

Al títol de l'espectacle, *Reiterat Rei Tarat*, la paraula *reiteració* s'utilitza per fer el joc de paraules que inclou i capgira el concepte de repetició i el concepte de rei boig que caracteritza el clàssic en què es basa.

RES

La paraula *res* apareix més de 40 vegades a l'obra *El rei Lear*. *Res* és el que respon Cordèlia quan Lear pregunta a les seves filles quant l'estimen. *Res* és la primera paraula de *Reiterat Rei Tarat*. Segons la Bíblia, Déu va crear el món del no-res.

En català *res* significa *cap cosa* en frases afirmatives com *no m'ha donat res*. Però en canvi ha conservat el significat llatí d'alguna cosa en frases condicionals i interrogatives com *que vols res?*

SANG BLAVA

És un concepte utilitzat internacionalment per designar les persones descendents de famílies nobles, reials o aristocràtiques.

L'origen del terme es deu al color de la pell d'aquestes persones privilegiades que, com que no realitzaven treballs físics ni patien les inclemències del temps, tenien una pell blanquinosa i les venes vistes a través seu tenen un aspecte blavós. L'arquetip del *príncep blau*, tan present en l'imaginari dels contes infantils, té el mateix origen.

El rei Lear és un monarca. Un monarca o rei és un home que, per herència, és el cap suprem d'un país i exerceix aquest càrrec, normalment durant tota la seva vida.

TRAGÈDIA

El rei Lear pertany al gènere de la tragèdia.

La tragèdia és un dels grans gèneres teatrals i es defineix per retratar personatges nobles que passen de la felicitat a la desgràcia sense poder anar en contra del seu destí. Va néixer a Grècia a partir de les festes al déu Dionís, amb l'objectiu de provocar emocions com ara l'odi, el terror, la vergonya i l'alegria. Amb la transmissió d'aquestes emocions al públic, es genera el que anomenem *catarsi*. La purificació catàrtica permet que la comunitat se senti alleujada i lliure en comparar la seva realitat amb la fatalitat del destí dels herois tràgics.

VERITAT / MENTIDA

La relació entre *veritat* i *mentida* és un dels temes principals de *Reiterat Rei Tarat*. Ja a l'inici d'*El rei Lear*, veiem com dues de les filles enganyen el rei en benefici propi, mentre que Cordèlia és castigada per dir la veritat. A *Reiterat Rei Tarat*, la veritat es defineix metafòricament com el sol, que no pots mirar de cara perquè si ho fas, t'encega, i només ens en queda la taca que veiem quan tanquem els ulls.

La *veritat* és un terme difícil de definir i àmpliament discutit. Seria la coincidència entre una afirmació anunciada, o un pensament, i la realitat acceptada i consensuada (suposant que la realitat existeixi). El filòsof Plató uneix com a conceptes inseparables els valors occidentals de *veritat*, *bellesa* i *bondat*. A partir d'aquí, la veritat i la seva existència han continuat sent estudiades al llarg de tota la història i se n'han formulat nombroses teories. Allò que queda clar és que els éssers humans preferim la veritat a la falsedat o la mentida, encara que no sapiguem com definir-la.

Perquè ens fem una idea de la complexitat del concepte, fins i tot en l'àmbit científic, la biòloga Donna J. Haraway al seu assaig *Ciència, ciborgs i dones* (1991) defensava que els descobriments científics en biologia, encara que estiguin basats en resultats empírics, no revelen cap veritat sobre la naturalesa, sinó que depenen en bona mesura de la posició del científic, de les seves creences, emocions i afectes, que el porten a plantejar-se unes preguntes determinades i no unes altres, i a interpretar-les d'una manera determinada.

Veritat i mentida són conceptes molt utilitzats també en l'art dramàtic, sobretot en el terreny de la interpretació actoral, que sempre té una voluntat de veritat i d'autenticitat. Un bon exemple d'això és la guia per a actors i actrius del dramaturg nord-americà David Mamet titulada *Veritat i mentida*.

WILLIAM SHAKESPEARE

És un autor britànic que va néixer el 1564 i va morir el 1616. Considerat el més gran dramaturg de tots els temps, és el campió indiscutible en el nombre de peces muntades i adaptades a altres arts. Després d'arribar a Londres el 1586, va treballar primer com a actor fins que va entrar a la companyia de la família Burbage, la Lord Chamberlain's men (més endavant, King's men) amb seu al teatre The Globe, un teatre circular i a l'aire lliure. Allà va escriure totes les seves obres fins al 1613. Aquell any, el Globe es va cremar i Shakespeare va tornar al seu poble natal, on va morir tres anys després. Va escriure comèdies, tragèdies, dramas històrics, comèdies de fantasia, sonets i poemes narratius. *El rei Lear* és una tragèdia. Les seves obres aborden molt la violència de l'amor i l'odi, del poder, dels herois... Escriu de temes morals, polítics, històrics, socials, amorosos... També està considerat el primer autor que introdueix el metateatre. Les seves obres han estat adaptades i redescobertes en moltíssimes ocasions i per tota mena de moviments. Han estat traduïdes a les principals llengües mundials i són objecte constant d'estudi. D'altra banda, Shakespeare va introduir centenars de noves paraules a la llengua anglesa i moltes de les seves cites i frases han passat a formar part de l'ús quotidià, tant en anglès com en altres idiomes. La seva obra és tan extensa que s'ha discutit molt sobre si Shakespeare és el veritable autor de les seves obres, o si eren diversos autors, ja que costa de creure que una sola persona sense estudis, i de qui es té molt poca informació, pogués escriure tant. Així i tot, actualment la majoria d'especialistes pensen que sí que les va escriure ell. Un fet curiós és que, a l'època de Shakespeare, les dones no podien actuar i, per tant, tots els personatges femenins eren interpretats per homes o infants! I un altre fet curiós és que, en vida seva, només es van publicar 16 de les seves obres, ja que el teatre no es considerava una gran obra literària i, a més, les companyies volien protegir les seves obra perquè ningú les copiés!

ENTREVISTA A NAO ALBET

Com ha evolucionat la versió que el Jordi Oriol va fer durant el confinament fins ara?

La versió de *Rei Liró* tenia un caire més blanc i no tan colpidor com ara. Una altra diferència és que era un monòleg i aquí comença sent un monòleg però acaba sent un diàleg entre dos personatges: tenim Lear però també tenim Cordèlia. La manera com dialoguen els dos personatges és el que fa més complexa i més interessant la proposta.

El text està escrit en l'actualitat. D'on parteix l'acció?

Tot és una elucubració que fa una noia que està tancada en un lavabo i que fa la mítica pregunta de “I si jo ara fes... O em morís... O em suïcidés, què passaria? Com es relacionarien els altres amb aquest fet?”. És la típica elucubració que hem fet tots d'adolescents quan ens hem sentit menystinguts i ens hem volgut donar importància. Per tant, tot parteix d'aquesta situació del lavabo on aquesta adolescent està tancada i comença a projectar què passaria.

Quina relació tenen els dos personatges?

És una mica complex. Representen aquesta dicotomia entre el pare i la filla. Però, en canvi, no necessàriament són pare i filla biològics, sinó que representen aquests rols. Amb l'analogia del text de Shakespeare es podria dir que són Lear i Cordèlia, però de tant en tant passen a ser Lear i el Foll que l'acompanya, o bé Gloucester i Tom, que és el fill de Lear amagat, disfressat de boig. El Jordi aprofita aquesta dicotomia entre el que està senil i el que està bé, entre l'autoritat i l'altra banda de la moneda, per invocar tots aquests conflictes i aquestes situacions que li semblen interessants.

Quin ha estat el repte més gran a l'hora de dirigir-la?

El Jordi és un autor que li agrada escriure sobre la marxa, durant el procés de creació. Que el text fos exclusivament una cosa seva i que la direcció fos una cosa exclusivament meva, ha estat força complex. El text m'ha anat arribant. No tenir-lo acabat el primer dia d'assajos ha estat aclaparador i alhora bastant divertit. No negaré que ha estat un repte.

PROPOSTES DE TREBALL

ENS FEM PREGUNTES

A continuació, us proposem algunes preguntes que us poden anar bé per reflexionar sobre l'espectacle. Teniu informació al glossari i a l'entrevista que us pot ajudar a raonar les respostes. Us proposem alguna reflexió col·lectiva a l'entorn de l'obra i dels temes que tracta. Les preguntes també us poden donar idees per crear propostes d'exercicis.

SOBRE LA DRAMATÚRGIA

- L'obra és una adaptació molt lliure d'*El rei Lear* de Shakespeare, situada en un context actual. Quines paraules o elements has vist que fessin servir de l'obra original i quins has detectat que pertanyen a la teva generació? Si coneixies l'argument d'*El rei Lear*, quines escenes n'has reconegut?
- L'obra reflexiona molt sobre la veritat i la mentida. Quin element fan servir com a metàfora de la veritat i per què? Creus que la veritat existeix?
- Qui són els dos personatges que has vist a l'escenari? Com els definiries?
- Què significa el títol de l'obra, *Reiterat Rei Tarat*? Per què han triat aquest títol?
- Durant bona part de l'obra, l'actriu està sola a l'escenari i parla directament al públic. Saps com es diu aquest tipus de text teatral? Què ens aporta com a públic aquest recurs?
- Al text de *Reiterat Rei Tarat*, l'autor fa molts jocs de paraules que li permet la llengua catalana. En recordes alguns? T'han semblat divertits? Te'n podries inventar algun tu?
- *El rei Lear* és una tragèdia que acaba amb la mort de molts dels personatges que hi apareixen, especialment amb la mort de Lear i Cordèlia. Com acaba *Reiterat Rei Tarat*? Què t'ha semblat aquest final? Creus que continua sent una tragèdia? On et sembla que han anat els dos personatges, al final? Se t'acut algun altre final possible?

SOBRE LA POSADA EN ESCENA

- Hi ha algun element de la posada en escena (escenografia, vestuari...) que ens recordi l'origen clàssic del text? Per què creus que l'han fet servir?
- Has vist que el color blau tingué una presència especial a la posada en escena? Quins elements són blaus? Quin sentit pren aquest color a l'obra, quina simbologia té?
- L'obra fa servir la mímica diverses vegades. En recordes algunes? T'ha semblat imaginatiu aquest recurs? El coneixies?
- L'obra utilitza micros visibles i invisibles que donen i prenen la veu als personatges en diversos moments. Què significa "donar veu"? T'agradaria que es donés més veu a la teva generació?

- Com descriuries el so de *Reiterat Rei Tarat*? Quins efectes de so recordes?
- A quins espais se situa l'acció de l'obra? Amb quins recursos els han creat?
- L'obra es vol acostar a l'adolescència a través del personatge de Cordèlia. T'ha semblat un personatge proper o llunyà? Què l'ajudava a ser proper i què t'allunyava? Ha descrit o viscut alguna situació que tu també hakis sentit o viscut?
- Has pensat que el personatge masculí fos un indigent? I has pensat que fos boig? Quins elements o accions t'han fet pensar-ho?
- De quina manera han caracteritzat el personatge masculí? Qui has pensat que era quan ha entrat per la porta? T'ha sorprès?
- Quines elements metateatral has vist en l'obra?

SOBRE LA TEVA EXPERIÈNCIA PERSONAL

- *Reiterat Rei Tarat* vol posar en paral·lel la bogeria de Lear amb el moment pertorbador que es viu en l'impàs a l'adolescència. Com a adolescent, entens aquest paral·lelisme? T'hi has sentit identificat?
- Un dels temes de l'obra és l'amor. Què és per a tu l'amor? Com el definiries tu?
- Quina és la paraula que el personatge de la noia pren del personatge de l'home? Què significa que l'autor de l'obra hagi triat aquesta paraula? Què t'agradaria que la generació dels teus pares perdonés a la teva generació?
- L'actriu dedica la funció al seu pare? Per què ho fa? Quina relació té el personatge amb el seu pare? Quina relació tens tu amb el teu? Si haguessis de dedicar alguna cosa al teu pare, has pensat què li voldries dedicar?
- Ara et proposem una reflexió més personal. Es diu que el més important d'una obra de teatre és que el públic en surti una mica diferent de com hi ha entrat. Com t'ha afectat aquesta obra? N'has sortit diferent?

RECORDEM L'ESPECTACLE

A continuació, us proposem un seguit d'exercicis a partir del record que ens queda de l'espectacle:

- Penseu si hi ha alguna imatge, acció, sensació o moment concret de l'espectacle que recordeu de manera especial, que us hagi quedat gravat. Feu una reflexió sobre allò que us hagi impactat més. Per què creieu que ha estat tan significatiu per a vosaltres?
- Quin d'aquests adjectius penseu que defineix millor *Reiterat Rei Tarat*? Divertit, complicat, actual, reflexiu. Busqueu deu adjectius que segons vosaltres defineixin l'espectacle.
- Què diríeu que vol explicar o provocar *Reiterat Rei Tarat*? Poseu-ho en comú i, després, discutiu si creieu que ha assolit el seu objectiu. Feu una relació dels elements que han facilitat o dificultat entendre el sentit de l'espectacle.

FEM-NE LA CRÍTICA

A partir de tota la reflexió que has fet sobre l'obra, et proposem que ara et posis en el paper del crític teatral i facis la teva pròpia crítica escrita de l'espectacle *Reiterat Rei Tarat*. Et deixem una reflexió sobre què és i com es fa una crítica teatral, que et pot ajudar:

- Una crítica de teatre és opinió argumentada i documentada.
- Fer la crítica és explicar per què t'ha agradat o no l'obra de teatre que has vist i fer-ho amb:
 - els elements escènics que conflueixen en una producció
 - l'experiència que tens com a espectador/a de teatre
 - el coneixement que tinguis dels artistes que han fet l'obra i la seva trajectòria
 - el coneixement que tinguis de l'autor/a que l'ha escrita
 - la valoració que fas de l'objectiu que hi ha darrera la proposta de direcció del muntatge
 - el tema que tracta i la seva relació amb el nostre món (per què ens pot interessar *El rei Lear*, escrit fa 400 anys?)
 - el gènere teatral (comèdia, tragèdia, drama, documental, etc.) i si aconsegueix els seus objectius (fa riure si és una comèdia?)
 - valorar-la en el seu context. No és el mateix criticar un espectacle de grans dimensions, amb molt de pressupost i un equip artístic reconegut, que un muntatge fet en una sala petita, amb pocs diners i artistes que comencen.
- Un muntatge teatral –com qualsevol altra manifestació artística– és un acte de llibertat. Una llibertat practicada per compartir amb tu una idea, una emoció, una denúncia, una creença. En una crítica has de valorar si allò que volia comunicar l'obra t'ha arribat o no, si per a tu ho ha aconseguit o no.
- Ho has d'explicar valorant tot allò que has vist a l'escenari: el text, l'actuació dels intèrprets, l'escenografia, la il·luminació, el so o la música, el vestuari, els objectes... Tot contribueix a entendre allò que l'espectacle ha volgut compartir amb el públic. Sempre hi ha un per què, en un espectacle, i s'ha de tenir en compte a l'hora de fer-ne la crítica.
- Una crítica és molt millor si es fa amb les pròpies paraules, amb el món, les aficions i els gustos que té qui l'escriu. Cal que se la faci seva i la defensi amb bons arguments, tant si és a favor com en contra de l'espectacle. De fet, quan no t'ha agradat gens l'espectacle, s'ha d'explicar encara millor.